

(1929 – 2012)

MUSTAFA SUNGUR

USTAFA SUNGUR Ağabey, 1929 Eflâni doğumludur. Allah, Kur'an ve Peygamberden uzak bir nesil yetiştirmek amacıyla açılan okullardan biri olan Kastamonu Gököy Köy Enstitüsü'nü bitirir. Kendi köyü Çalımlar'da bir müddet muallimlik yapar. 1946 senesinde Risalelerde adları geçen Muallim Ahmet Fuat, Mustafa Osman, Hıfzı Bayram, Mehmet Feyzi ağabeyler vasıtasıyla Risale-i Nur'u tanır ve okumaya başlar.

Risaleleri okudukça, Köy Enstitüsü mezunu Mustafa Sungur'un iç âleminde derin sarsıntılar başlar ve hayata ve insana bakışı süratle değişir. Yerinde duramaz; kalbini uyandıran, maneviyat gözlerini açan eserlerin sahibine, Bediüzzaman'a gitmeye karar verir. Eylül 1947'de, Emirdağ'da, ömrü boyunca Üstad'ım diyeceği zati, Said Nursi'yi ziyaret eder. Bediüzzaman, Sungur'u şefkatle sinesine basar. Genç Sungur kararını orada verir; insanların saadeti için iman-Kur'an yoluna baş koymayı ahdedir. Meşakkate, çileye bilerek talip olur. Nitekim daha bir sene geçmeden, 1948'de Afyon mahkemesi münasebetiyle hapis haneye düşer. 1953'te Samsun Büyük Cihat Gazetesi'ne gönderdiği bir yazı yüzünden Samsun'da tekrar hapse alınır. Katıldığı Kur'anî kervan böyle yürümektedir... Sungur Ağabey hizmet hayatı boyunca defalarca mahkemeye verilir, hapis yatar.

Mustafa Sungur, 1954 senesinde Isparta'da, şimdi müze olan evde çok sevdiği Üstad'ımın, Bediüzzaman'ın yanında Kur'an hizmetkârı olarak kalmaya başlar. Bediüzzaman Hazretlerinin en yakın, en sadık hizmetkâr ve talebelerinden birisi olmuştur.

Hz. Üstad, Sungur Ağabeye, "Sungur! Hayatım, hayatınla devam edecek" demiş ve onu "mutlak vekili" olarak tarif etmiştir. Ve şu müjdeyi vermiştir: "Sungur! Sen göreceksin, bu hizmetin meyvesini sen göreceksin, kabrime gelip bana okuyacaksın..." Bu sözleri kendisinden ve kader arkadaşı Bayram Yüksel ağabeyden defalarca dinledim.

Sungur Ağabey denince aklıma şunlar geliyor:

Risale-i Nur'a muazzam vukufiyet...

Meslek-meşrep hususunda menba, Hz. Üstad'a ve Nurlara bu cihetle ayna...

Kimsenin tahammül edemeyeceği yoğunlukta seyahatler...

Türkiye ve dünyadaki hizmet merkezleriyle bizatihi alâka...

Mustafa Sungur ağabeyden farklı zaman ve mekanlarda dinlediğim ve kaydettiğim çok miktarda kaset ve notlarım var. Şimdilik bazı hatıralarımı arz ediyorum:

ÜSTAD HAFIZLARA, BİZ DE HAFIZIZ DERDİ

Sungur Ağabey bir defasında şöyle demişti: "Üstad'ımızın yanına hafızlar gelirdi. Üstad onlara: 'Kardeşim biz de hafızız. Siz Kur'an'ın hurufunu, biz ise Kur'an'ın hakaikını muhafaza ediyoruz'"

HAYR-I AZİMDEN MAHRUM KALMAK...

Sungur Ağabey Samsun Büyük Cihat gazetesine (1953) bir yazı gönderiyor, tevkif ediyorlar. Sonra Üstad'ımıza geliyorlar, "Bunu sen mi gönderdin?" diye soruyorlar. Üstad da: "Bu hayr-ı azimden mahrum kaldığım için cidden müteessirim!" diye cevap veriyor.

ALİ ULVİ BEY'İN MEKTUPLARI OKUNDUĞU ZAMAN...

“Gönüller Fatihi Büyük Üstad’a’ isimli manzume ve Ali Ulvi Bey’in mektupları geldiği ve okunduğu zaman Üstad: ‘Ben bunu şahsım için değil, Medine-i Münevvere’deki şahs-ı manevînin, Risale-i Nur hakkındaki görüşü olarak kabul ediyorum’ diye buyurmuşlardı.

SİZİN KÖYDEN SENİN YENİ HALİNİ GÖRMEDEN ÖLEN VAR MI?

“Üstad bana sordu: ‘Sizin köyden senin bu yeni halini görmeden ölen var mı?’ Biraz düşündükten sonra, ‘Hayır Üstad’ım, yok’ dedim. Üstad derin bir nefes alıp, ‘Elhamdülillah! Senin eski halini görüp yeni halini görmeden vefat eden olsaydı, mesul olurdu!’ dedi.”

Nur’un yorulmaz ve tok olmaz yolcusu Mustafa Sungur

MENDERES SENİ MAARİF NAZIRI YAPSA...

Hız. Üstad Sungur ağabeye diyor: “Menderes seni maarif nazırı yapsa, mekteplerde nurları okutacaksın fakat arada sırada bazı meselelerde bizim dediğimiz gibi olacak’ dese, sen de kabul etsen... Nur’daki ihlâs bunu reddeder!”

SUNGUR AĞABEY TEKRAR ANKARA’YA GİTMEK İSTEYİNCE...

Sungur Ağabey Ankara’dan gelmiş, fakat şiddetle tekrar Ankara’ya gitmek istiyor. Talebelerle meşgul olmak için... Beraber çıkıyorlar. Yolda Üstad: “Sen Menderes’i Nurcu yapsan, o da bütün Risale-i Nurları neşretse, benim yanımda elde ettiğin neticeyi elde edemezsin” diyor.

TALEBE-İ ULÛM OLARAK ÖLEN ŞEHİTTİR

“Üstad, Zübeyir Ağabey, Ceylan ve ben gidiyorduk... Üstad ‘Zübeyir ile Ceylan şehittir’ dedi. Ben de ‘Ne olur Üstad’ım dua ediniz, ben de şehit olayım!’ dedim. Üstad da, ‘Talebe-i ulûm olarak ölen, şehittir’ dedi.”

RİSALE-İ NUR’UN HER BİR KİTABI BİR SAİD’TİR

“Birçok kardeşimiz, Üstad’ın vefatından sonra bu hizmete girdi. Üstad’ımızı göremedi... Peki acaba Üstad’ın ruhaniyetiyle şimdi bir irtibat kurulabilir mi? Onunla görüşmeyenlerin bir hissesi yok mu?” diye soran Sungur Ağabey, daha sonra cevap olarak Emirdağ Lâhikası-II’den şu mektubu okudu:

“Kat’iyen size haber veriyorum ki: Risale-i Nur’un her bir kitabı bir Said’tir. Siz hangi kitaba baksanız benimle karşı karşıya görüşmekten on defa ziyade hem faydalanır, hem hakikî bir surette benimle görüşmüş olursunuz. Ben şuna karar vermiştim ki, Allah için benimle görüşmek isteyenleri, görüşmediklerine bedel her sabah okuduklarıma, dualarıma dâhil ediyorum ve etmekte devam edeceğim.”

Sungur Ağabey, “Hangi kitaba baksanız benimle karşı karşıya görüşmekten on defa ziyade hem faydalanır” cümlesi üstünde durdu. Ve şöyle dedi:

“Biz eskiden bunu Üstad’ın kendini perdelemek için tevazu yaptığını zannederdik, ama görüldü ki aynı hakikat imiş...”

BİRDEN O AYET AÇILDI, HAŞİR RİSALESİ TELİF EDİLDİ...

“1954 senesinde Zübeyir Ağabey, Ceylan ve ben, Barla’da Üstad’ın yanında kalıyorduk. Üstad, Zübeyir ağabeyle beni Barla’nın güneydoğusundaki vadilere bahçelere götürdü. Ceylan evde kaldı. Orada Üstad: ‘Kardeşlerim! Otuz sene evvel aynı bu mevsimde, badem ağaçlarının çiçek açtığı mevsimde, burada: ‘Şimdi bak Allah’ın rahmet eserlerine: Yeryüzünü ölümünün ardından nasıl diriltiyor? Bunu yapan, elbette ölüleri de öylece diriltecektir. O her şeye hakkıyla kadirdir. (Rum Sûresi, 50)’ ayetini günde 40 defa okudum. Birden o ayet bana açıldı, Haşir Risalesi telif edildi’ dedi.”

KÂİNAT KİTABINI OKUMAK AYNİ KUR’AN OKUMAK GİBİ SEVAPTIR

“Üstad, ‘Nasıl ki Kur’an okumak, onun ayetlerini okumak sevaptır; şu büyük Kur’an olan kâinatı da okumak, tefekkür etmek aynı şekilde sevaptır. Bir saat okumak, 80 sene ibadet sevabına eşittir’ derdi.”

“1954 senesinde Üstad’la beraber Barla’dayız. Her gün bize kitap okutuyor, kırlara dağlara çıkarıyordu.”

“Bir gün Sözler’i almayı unutmuşum. Mezarlık tarafından geri dönerken Üstad, ‘Nereye gidiyorsun?’ diye sordu. Ben kitabı unuttuğumu söyleyince, ‘Bugün de büyük kitabı okuyacağız, gel!’ dedi. Üstad büyük kitapla kâinatı kastediyordu...”

“İsparta’da üzümlerin olduğu zamandı... Üstad bir gün şöyle ayağa kalkıp bağlara üzümlere tefekkürle baktı baktı ve: ‘Sahiplerinden ziyade bunlardan ben istifade ediyorum’ dedi.”

“Bir gün Üstad’ı cama dayanmış, pencereden kavak ağaçlarını seyrederken gördük. Üstad’ımız bizi görünce: ‘Yüzer sinemadan, tiyatrodan on defa ziyade bunları seyretmek, nefsimin hoşuna gidiyor’ dedi.”

“Esmâ-i İlâhiyye ayine olmak demek: Mesela şimdi bir ayna olsa, şu ağaca tutsak ağacı gösterir. Kadife-kale’ye tutsak onu gösterir. Binler şeylere tutsak onları gösterir... İşte ayinedarlık budur. İnsan da binler esmâ-i İlâhiyye ayinedarlık eder, Allah’ın isimlerini gösterir.”

Mustafa Sungur Ağabey İzmir Basmane dershanesinde... (1999)

BEN YİYORUM, SİZ UZAKTAN KOKLUYORSUNUZ!

Dördüncü Şua okunurken Sungur Ağabey şöyle dedi: “Üstad’ımız böyle bahisler okunduğu zaman derdi: ‘Ben bu bahsi yiyorum, siz uzaktan kokucuk alıyorsunuz! Kokucuk da olsa büyük bir hazinedir...’ Aynen böyle derdi...”

“Risale-i Nur her yerde huzura yol gösteriyor. Kardeşler, bu az bir şey değil. Her yerde ‘Allah’ı görür gibi’ huzura yol verir Risale-i Nur. Sair evliya masivayı, yani kâinatı unutarak huzura yol bulmuşlar. Hâlbuki Risale-i Nur kâinata bakarak huzura yol gösteriyor.”

BU DERSTEN YENİ OKUNUYOR GİBİ İSTİFADE ETTİM!

“Bir gün İsparta’da ‘Hakaik’a dair kitap dağıtıp eskimez yazıyla Üstad’ın huzurunda ders yapıyorduk. Üstad karyolada boynuna kadar yorgan çekili, dinliyordu. Bir ara durdu: ‘Kardeşlerim! Hafızanız nasıl? Ben artık ihtiyarladım, hafızam zayıflamış.’ Sonra: ‘Yemin ediyorum, yemin ediyorum bu dersten yeni okunuyor gibi istifade ettim! Hâlbuki bu meseleyi on bin kere okumuşum...’ dedi.”

“1959 yılının bir güz ayında Üstad Hazretleri abdest aldıktan sonra: ‘Şu cazibedar siyaset hadiseleri biraz tevakkuf etse, birden beşer nazarı Kur’an’a çevrilecek’ dedi.”

BİRDEN DÜNYANIN DÖNDÜĞÜNÜ GÖRDÜM; DÜŞMEMEK İÇİN...

Üçüncü Mektup'ta: "Şimdi şu 'hunnes-künnes' tabir edilen seyyarelerle şu zeminimizi kâinat fezasında birer gemi, birer tayyare suretinde kemal-i intizamla döndüren ve seyr ü seyahat ettiren Zatın haşmet-i rububiyetini ve şaşaa-i saltanat-ı ulûhiyetini güneş gibi parlaklığıyla gösteriyorlar" cümlesi okunurken, Sungur Ağabey Üstad'tan şu hatırayı nakletti:

İzmir-Çamlık'ta, yıl 1993...

"Üstad Hazretleri, 'Çam Dağı'ndaki ağacın en tepesinde iken birden dünyanın döndüğünü gördüm, düşmemek için hemen ağaca tutundum!' demişti.

ÜSTAD'IMIZ DİN VE FEN İLİMLERİNİ BİRLEŞTİRİYOR

"On Beşinci Şua/El-Hüccetü'z-Zehra, 1948'de Afyon Hapishanesi'nde telif edildi. Biz yazardık... Bir günde, İkinci Makam telif edildi. Okudum... Vallahi neler öğrendim neler! Şükür ve tahdis-i nimet suretinde arz ediyorum. Üstad haâlâ dersini veriyor..."

Şahin Yılmaz Hocaefendi, Mustafa Sungur, Gültekin Sarıgül ve Mehmet Fırıncı Ağabeyler... Çamlık, 2002...

"Üstad, çiçeklere, otlara, sineklere, böceklere bakar, temaşa eder, mütalâa ederdi. Peki ne görüyordu?"

Sungur Ağabey, ilm-i İlâhînin delillerinden dokuzuncu ve onuncuları okudu:

"Her masnuda, hususan bahar mevsiminde zemin yüzünde sermedi bir hüsn-ü cemalin cilvelerini gösteren bütün güzel mahlûklar, ezcümle çiçekler, meyveler ve kuşçuklar ve sinekler ve bilhassa yaldızlı ve yıldızlı kuşçukların hilkatlerinde ve suretlerinde ve cihazatında öyle mucizane bir maharet ve dikkat ve harika bir sanat, bir ittikan, bir mükemmeliyet ve sanatkârlarının mucizathünerlerini gösteren ayrı ayrı, çeşit çeşit tarzlarda şekiller, makinecikler, gayet ihatalı bir ilme..." cümlesini tekrar tekrar okudu ve tekrar tekrar kelimelere dikkati çekti:

"Biz Üstad'la, mesela Kuleönü köyünden dönerken, yolda giderken, Üstad yolun kenarındaki çiçeklere, otlara, sineklere, böceklere bakar, temaşa eder, mütalâa ederdi. Peki ne görüyordu? Her masnuda sermedi bir hüsn ve cemalin cilvesini görüyordu.

"Şimdi bir talebeye soruyorum: 'Yağmurlar nasıl yağıyor, fen ve muallimleriniz ne diyor?'"

"Denizlerin buharlaşmasıyla ağabey' diye cevap veriyor.

"Peki, Üstad'ımız ne diyor bakalım, Münacat Risalesi'nden okuyalım: 'Evet, bu dünyamızın menba-ı acayıp buhar kazanları hükmünde olan denizlerde hiçbir mevcut, hatta hiçbir katre su yoktur ki, vücuduyla, intizamıyla, menfaatıyla ve vaziyetiyle Halkımı bildirmesin...' (Şualar, 48) Demek Üstad'ımız, din ve fen ilimlerini birleştiriyor..."

TAKRİZİN TAMAMINI AHMET FEYZİ AĞABEY YAZDIĞI HALDE...

Sungur Ağabey, Şualar kitabından: “Her asır başında hadisçe geleceği tebşir edilen dinin yüksek hâdimleri, emr-i dinde mübtedî’ değil, müttebî’dirler. Yani kendilerinden ve yeniden bir şey ihdas etmezler, yeni ahkâm getirmezler...” “Ahmet Feyzi, Ahmet Nazif, Selahaddin, Zübeyir, Ceylan, Sungur, Tabancalı” takrizinin tamamını okuttuktan sonra dedi ki:

“Bu takrizin tamamını Ahmet Feyzi Ağabey yazmıştır. Üstad’ımız şahs-ı maneviye mal olması için, bizlerin de isimlerini ilâve etmiştir.

ÜSTAD’IN “KANAAT” İSTEMESİ NE DEMEK?

“Üstad’ımızın bizden ‘kanaat’ istemesi, ‘Size Zühre yıldızını gösteriyorum; başkaları (başka hizmet tarzları) Zühre’den büyük yıldızları gösterse de bende kanaat edin’ manasında değildir. ‘Gidersen güneşe mukabil lâmba bulursun’ demektir.”

On Birinci Söz’de “Şehbaz-ı Kalender” meselesi okunurken Sungur Ağabey dersi kesti: “Bir gün Isparta’da iken Üstad bize: ‘Darılmayın ama Çam Dağı’ndaki ağaç ve taşları sizden daha munis gördüm!’ dedi.”

“KÜFRE KARŞI MANEVÎ KILIÇLA YAPILAN CİHAT”

“Üstad Isparta’dayken, Diyarbakır’dan Mehmet Kayalar’dan bir mektup geliyor. Mehmet Kayalar gördüğü bir rüyayı anlatıyor Üstad’a. Rüyada dört halife, Gavs-ı Azam hazeratını görüyor. ‘Ya Resulallah! Maddî cihat zamanı...’ diyor. Mehmet Kayalar bundan maddî cihat zamanı geldiğini düşünüyor ve Üstad’a yazıyor. Üstad cevaben Mehmet Kayalar’a şöyle bir mektup yazıyor:

“Rüyanızı tebrikle beraber, sakın yanlış anlama, maddî cihat, ‘Tabiat Risalesi’ndeki gibi küfre karşı manevî kılıçla yapılan cihattır.’

AFYON HAPSİNDE ÜSTAD’IN GÖZÜ SOĞUKTAN KAPANMIŞTI

“Üstad Hazretleri (1948) Afyon hapsinde... Kışın çok soğuk... Üstad 60 kişilik koğuşta tek başına tutuluyor. Baktım gözü soğuktan kapanmış... Beni görünce ‘sobayı yak’ diye işaret etti. Fakat odun yok ki yakayım. O zamanlar Afyon’da eksi yirmi derece soğuklar oluyordu...”

“Aynı Üstad, Rusya’da kumandana ayağa kalkmamış. Hurşit Paşa’ya: ‘Şeriatın bir hakikatine bin ruhum olsa feda ederim!’ demiş, Mustafa Kemal’e: ‘Namaz kılmayan haindir!’ demiş vs... Böyle bir Üstad, bakın asayiş muhafaza için nelere sabrediyor!

“Afyon hapsinde Refet Bey, Kerem isminde bir Afyonlu köylüye risale veriyor. Sonra Kerem hastalanıyor, 15 gün tebdil-i hava veriyorlar. Kerem de ‘Hadi giderken Üstad’ın elini öpeyim de öyle gideyim’ diyor. Üstad 80 yaşına yakın... Üstad’ın elini öperken Kerem’e ‘Niye öptün?’ diye tokatlıyorlar. Bunu Üstad bize anlattı. ‘Benim yerime onu dövüdü’ dedi. Bunlara sabrettiğini belirtmek için, ‘Asayiş muhafaza için menfi hareket etmiyorum, onlara beddua bile etmiyorum. Yeter ki Risale-i Nur’a zarar gelmesin, gelen nesillerin imanı kurtulsun diye sabrediyorum’ dedi.

“Üstad bir defasında da, ‘Nur talebelerine dua ettiğim vakit, onlardan gelecek nesillerine de, çocuklarına, torunlarına da niyet ediyorum’ dermişti.

BARLA HAYATI HAYATIMIN EN LEZZETLİ EN SAÂDETLİ GÜNLERİDİR

“1954’te Ceylan, Zübeyir Ağabey, ben üçümüz Üstad’ımızla Barla’ya gittik. Bayram ağabeyi nöbetçi bıraktık. Üç-dört ay kaldık orada...”

“Bir gün Üstad Hazretleri bir şeyler söyledi, ‘gelmeyin’ der gibi bir şeyler, ama tam anlayamadık. Zübeyir Ağabey o mezarlıktan yukarı çıktı, ben de gideyim dedim ve tâ yukarıda buluştuk Üstad’la. Üstad dedi: ‘Siz geldiniz, ben eski zamanlarla buluşacaktım, benim hayalim kuvvetli olduğu için, 10 seneye yakın kaldığım Barla’da o günkü âleme gidecektim. Benim Barla hayatım, hayatımın en lezzetli, en saâdetli günleridir’ dedi.

“Hâlbuki yazıyor ki risalelerde, ‘Barla’daki işkenceli hayatım’ diyor. Demek ki bir cihetten bakınca en mes’ut... Malum ekser Risale-i Nur hakikatleri oradan ilan edilmiş. Orada yazıldı ya... İşte o hatıralar, kâinatı temaşa, en mes’ut hatıraları. Zahir nazarda da daima nazar ve takip altında... Ona Üstad, ‘en işkenceli hayatım’ diyor.

“Siz de bize bazen diyorsunuz, ‘Sungur Ağabey, hayatı hep hapiste geçmiş’ falan... Bir cihette doğru, ama bir cihette en sürurlu hayatımız Üstad’la kaldığımız günler. Hapis hayatı, hayatımızın en saadetli, maddî manevî bayramlarımızı elhamdülillah...”

ÖLÜNCEYE KADAR HİZMETE HİSSEDAR OLMAK LAZIM

“Lem’alar (1957) yeni harfle basılmıştı... Said Özdemir, Salih Özcan paket paket her tarafa gönderiyorlar. Üstad’ımızla Eğirdir’e beraber giderken iki tane Lem’alar aldı. Birini Çilingir Ali’ye, birini de Demirci Salih’e vermek için... İki tane Lem’alar ile Üstad’ımız hissedar olmak istedi bu hizmete. İki Lem’alarla bile olsa hizmete iştirak... Artık şimdi hizmet umumî hal almış, benim hizmetim bitti, yok. Ölünceye kadar hizmete hissedar olmak lazım...”

HASAN FEYZİ’NİN GÖZLERİNİN ÖNÜNDE OLAN HAKİKATLER...

Tarihçe-i Hayat’tan Hasan Feyzi Ağabeyin, “Güzel oku, her zerrede coşkun birer mânâ var, / Dert ehline bu mânâda canlar sunan eda var. / Vermek için parlaklığı, gamlı gönül evine, / Bir bak hele, her cilâdan üstün olan cilâ var. / Derin, güzel düşünceyle incelersen bunu sen, / Zayıflamış ruhlar için dağlar gibi gıda var” şiirini coşkuyla bizzat okuyan Sungur Ağabey dedi ki:

“Seneler evvel aynı şiiri Üstad yine bana okutmuştu. Ve: ‘Sungur! Senin kalbinin derinliklerinde olan, Hasan Feyzi’nin gözlerinin önündedir’ demişti. Üstad’ımız, Denizli beraatından sonra iki ay içinde Emirdağ’a sürgün ediliyor.

“Şimdi okuyacağım şiir de Hasan Feyzi Ağabeyin, Üstad’ın Denizli’den ayrılmasından dolayı nasıl gözyaşı döktüğünü gösteriyor. Bu şiiri Üstad’ımız ayrılırken Hasan Feyzi Ağabey Üstad’ımızın arabasından içeri atıyor:

“Çekilip nur-u hidayet yine zindan olacak, / Yine firkat, yine hasret, yine hüsrân olacak. / Yine sen, yaş yerine kan akıtıp ağla gözüm, / Çünkü hicran dolu kalbim yine hicran olacak. / Yine göç var diye Mecnuna haber verme sakın! / Yine matem, yine zâri, yine efgan olacak. / Açılan ol gül-ü tevhid, sararıp solsa gerek, / Kapanıp kâbe-i irfan, yine viran olacak. / Haber aldım ki yarın yâd olacakmış bize yâr, / Ne büyük yâre ki, kimler buna derman olacak?”

DİĞER CEMAATLER DE HİZMET EDİYOR...

“Ayrılık gayrılık yok... Mehdî’nin iman hizmetinde, siyaset âleminde, saltanat âleminde vs. vazifeleri var. Diğer Nur cemaatleri de bu hizmetleri yapıyor. Üstad da: ‘Mehdî’nin talebeleri evliya, ulema, seyyidler vs. ordusu’ diyor ya... Yoksa iman ve dersane hizmeti bitti de, bu hizmetler başladı değil...”

“Ben diğer cemaatlerin hizmetleriyle de iftihar ediyorum. Çorum’un bir kasabasından geçerken bir bina gördüm. ‘Süleyman Efendi’nin kursu’ olduğunu söylediler, iftihar ettim, sevindim. Rusya’ya gittiğimde Sarp Kapısı’ndan çıktığımız zaman aniden bir soğuk, ayaz basması gibi manevî bir ayazla karşılaştık. Türkiye oranın yanında manevî sıcaklık içinde, her yerde hizmetler var. Fakat oralar çok farklı...”

SUNGUR, BU HİZMETİN MEYVESİNİ SEN GÖRECEKSİN!

“Risaleler basılırken Üstad: ‘Artık vazifem bitmiştir, Sözler’i bekliyorum’ derdi. Sözler basılır, ‘Mektubat’ı bekliyorum’, Mektubat basılır, ‘Şualar’ı bekliyorum’ derdi. ‘Bu Risale-i Nurların bayramıdır. Söyleyin Hüsrev’e Isparta’da kapıyı açsın. Şimdi okumak zamanıdır’ diye söylemiştir.”

“Risale-i Nurlar matbaalarda basılırken Üstad çok sevinçliydi. Bir gün bana: ‘Sungur! Sen göreceksin, bu hizmetin meyvesini sen göreceksin, kabrime gelip bana okuyacaksın...’ demişti. Ben birden heyecanlandım: ‘Üstad’ım, siz de göreceksiniz’ dedim. ‘Hayır, ben görmeyeceğim’ diye cevap verdi.”

BEN ZAHMET VE MEŞAKKATİ TERCİH ETTİM

“Üstad bir gün dedi ki: ‘Sungur! Bende on hastalık var, bunun birisi sende olsa kalkamazsın...’ Başka bir gün de Zübeyir ağabeye: ‘Ben Kur’an’dan şifayı keşfettim, fakat istimal etmiyorum’ demiş Üstad’ımız.

“Bir gün Zübeyir Ağabey, Ceylan ve ben Dördüncü Şua’yı şevk ve neşe içinde okuyorduk... Üstad da biraz uzakta bizi görüyormuş. Bize: ‘Ben zahmet ve meşakkati tercih ettim, fakat size şevk ve neşeyi müsaade ediyorum...’ dedi.”

“ÜSTAD HATEMÜ’L-AKTAP’TIR”

Manisa’da bir Ağabey (İsmail Hakkı Zeyrek), Sungur ağabeyin de bulunduğu bir derste, bir araştırmasını anlattı. “Bütün ayet ve hadislerin riyazî hesapları Üstad Bediüzzaman’da bitiyor” dedi. Sungur Ağabey: “Evet, başka şahıslar da çıkıyor, fakat onlar Bediüzzaman’ın ve Risale-i Nur’un devamıdır.”

SONRADAN GELECEK ZAT’ MESELESİ İSE MEHDİYETİN DEVAMIDIR

“Üstad’ımız: ‘On iki tarikatın hulâsası Risale-i Nur’dur. Ben size on iki tarikat dersi verebilirim. Risale-i Nur aynı zahirde hakikat dersi veriyor; çekirdekten, tohumdan...’ derdi.”

Sikke-i Tasdik-i Gaybî'nin başlarındaki, "Mehdî'nin üç vazifesiyle alâkalı mektup okunurken Sungur Ağabey: "Diğer bütün cemaatler mehdiyet şahs-ı manevîsine dâhildir. Risale-i Nur öncüdür. Bütün Kur'anî ve İslâmî hizmette bulunan cemaatler bu manaya dâhildir. 'Sonradan gelecek zat' meselesi ise Mehdiyetin devamıdır. Zaten burada 'mehdî ve cemaati' diye bahsediyor" dedi.

ÜSTAD KIBRIS MESELESİYLE İLGİLİ NE DEDİ?

"Tuzcu Cahit (Erdoğan), vefatından iki sene evvel beni İstanbul'a davet etti, ben de gittim. Sohbet ve hatıralardan sonra, 'Cahit, sen de bir hatıra anlat!' dedim. O da Üstad'ımızı ziyaretiyle ilgili şu hatırayı anlattı:

"1960'ta Kıbrıs meselesinin alevli zamanlarıydı. Her tarafta mitingler yapılıyordu, millet heyecan içindeydi. Biz de bir kardeşle Denizli'ye uğrayıp oradan Isparta'ya Üstad'ı ziyarete karar verdik. Denizli'de Kâzım (Kayaalp) Ağabey bize: 'Üstad'a sorun bakalım Kıbrıs meselesi ne olacak?' dedi. Ben de: 'Ağabey ben Üstad'a böyle bir şey soramam' dedim. Kâzım Ağabey de: 'Canım sormasan da kalbinden geçir yeter' dedi. Nitekim Üstad'ımızın huzurundayken aklıma geldi. Üstad birden döndü: 'Kardeşim, inşaallah bir zaman gelecek tamamı bizim olacak' dedi."

DİNİ FAALİYETLERİN SERBESTİYETİ ÖNEMLİ...

"1950'den sonra bazı milletvekilleri, dinin serbestiyeti için bir kanun teklifi veriyorlar, fakat tahakkuk etmiyor. Solcuların komünistlerin cezalarını artıran yeni kanun çıkarıyorlar. İşte o zaman Üstad şu mektubu yayınlıyor:

"Dindar ve hamiyetkâr ve vatanperver milletvekillerine şunu arz ediyorum:

"... Bana dediler ki: "Din propagandasını yapan dindarların serbestiyet kanunu geri kalmış. Fakat solcular hakkındaki kanunu tâcil edip tasdik etmişler."

"Kalbime geldi ki: Bu vatan ve İslâmiyetin maslahatı, her şeyden evvel dindarların serbestiyeti hakkındaki kanunun hem tâcil, hem tasdik ve hem de çabuk mekteplerde tatbik edilmesi elzemdir. Çünkü bu tasdikle Rusya'daki kırk milyona yakın Müslümanı, hem dört yüz milyon âlem-i İslâm'ın mânevî kuvvetini bir ihtiyat kuvveti olarak bu vatana kazandırmakla beraber, komünistin mânevî tahribatına karşı şimdiye kadar Rus'un, Amerika ve İngiliz'e karşı tecavüzünden ziyade bin senelik adavetinden dolayı en evvel bize tecavüz etmesi adavetinin muktezası iken, o tecavüzü durduran, şüphesiz hakaik-i Kur'âniye ve imaniyedir. Öyleyse, bu vatanda her şeyden evvel o acip kuvvete karşı hakaik-i Kur'âniye ve imaniyeyi bilfiil elde tutup dinsizliğin önüne kuvvetli bir sedd-i Zülkarneyn gibi bir sedd-i Kur'ânî yapılması lâzım ve elzemdir.

"Çünkü dinsizlik Rus'u, şimdiye kadar yarı Çin'i ve yarı Avrupa'yı istilâ ettiği halde, bize karşı tecavüz ettirmeyip tevkif ettiren, hakaik-i imaniye ve Kur'âniyedir. Yoksa, Rusların tahribat nevinden mânevî kuvvetlerine karşı adliyenin binden birine maddî ceza vermesiyle; serserilere ve fakirlere, zenginlerin malını peşkeş çeken ve hevesli gençlere ehl-i namusun kızlarını ve ailelerini mübah kılan ve az bir zamanda Avrupa'nın yarısını elde eden bir kuvvete karşı, ancak ve ancak mânevî bombalar lâzım ki, o da hakaik-i Kur'âniye ve imaniye atom bombası olup o dehşetli solculuk cereyanını durdursun. Yoksa, adliye vasıtasıyla yüzden birine verilen maddî ceza ile bu küllî kuvvet tevkif edilmez. Said Nursî."

Sungur Ağabey burada, "Rus'u, şimdiye kadar yarı Çin'i ve yarı Avrupa'yı istilâ eden kuvvetin mağlûp edilmesinin, komünistlerin cezalarını artırmakla değil, dindarların faaliyetlerini serbest bırakmakla mümkün olabileceğini, "hakaik-i Kur'âniye ve imaniye"nin ise Risale-i Nur olduğunu söyledi.

MEYVE'NİN ON BİRİNCİ MESELESİ OKUNURKEN...

"Sonra, ehl-i dünyanın, beni hayat-ı içtimaiyedeki herşeyden tecrit etmek içinde bütün kitaplarımdan ve dostlarımdan ve hizmetçilerimden ve teselli verici işlerden ayrı düşürmeleriyle beraber gurbet vahşeti beni sıkarken ve boş dünya başıma yıkılırken, melâikeye imanın pek çok meyvelerinden birisi imdadıma geldi; kâinatımı ve dünyamı şenlendirdi, melekler ve ruhânîlerle doldurdu, âlemimi sevinçle güldürdü. Ve ehl-i dâleletin dünyaları vahşet ve boşluk ve karanlıkla ağladıklarını gösterdi."

Meyve Risalesi'nin On Birinci Meselesi'ndeki bu bölüm okunurken Sungur Ağabey şu açıklamayı yaptı:

"Üstad Hazretleri Denizli mahkemesinden tahliye olunca iki ay Denizli Şehir Oteli'nde kalıyor. Sonra heyet-i vekile kararıyla Emirdağ kazasına nefyediliyor. Tabi hapisten çıktığından dolayı yanında kitapları yok. İşte o zaman bunları yazmış. Demek bu iman orada açılmış. Yalnız, yanında kimse yok..."

"Hayalim bu meyvenin lezzetiyle mesrur iken, umum peygamberlere imanın pek çok meyvelerinden buna benzer bir tek meyvesini aldı, tattı. Birden, bütün geçmiş zamanlardaki enbiyalarla yaşamış gibi onlara imanım ve tasdikim, o zamanları ışıklandırdı ve imanımı küllî yapıp genişlendirdi ve Âhırzaman Peygamberimizin imana ait olan dâvâlarına binler imza bastırdı, şeytanları susturdu."

“Üstad bir gün buyurdu ki: ‘Ben hayalimde dediğim zaman mektepliler anlasın diye diyorum. Yoksa hayal değil, hakikattir. Mekteplilerin alışmalarına, anlamalarına kolaylık olsun diye seyahat-ı hayaliye diye söylüyorum, ama hakikattir.’”

SALİH OKUR’UN SUNGUR AĞABEYLE YAPTIĞI RÖPORTAJ

“Sungur Ağabey, Üstad’ın devrinin büyükleriyle münasebeti pek bilinmiyor. Mesela Süleyman Efendi, Mahmut Sami Efendi, Mehmet Zahid Kotku ile alâkalı hatıraları, lütfeder misiniz?”

“Devrin büyükleriyle hemen hepsiyle görüşmüş gibi... Üstad buyuruyor zaten: ‘Şarkta İmam-ı Rabbanî ayarında dört zat geldi geçti.’ Herhalde İmam Küfrevî Hazretleri, Şeyh Sıbgatullah Arvasî Hazretleri, Şeyh Abdurrahman-ı Tağî Hazretleri gibi...”

“Süleyman Efendi vefat ettiğinde Üstad rahatsızlanmış?”

“Evet, Üstad rahatsız oldu. Aynı son nefesinde vefat ederkenki hali gibi bir hal oldu. Üç gün Üstad böyle sıkıntı çekti. Sonra sıhhat, afiyet bulur gibi oldu. O zaman Süleyman Rüştü var. O gelmişti İstanbul’dan. Üstad, ‘Ne var ne yok Rüştü kardeşim İstanbul’da?’ dedi. O da, ‘Üstad’ım, Süleyman Efendi vefat etti!’ dedi. Üstad, ‘Şeyh Süleyman mı!’ deyince, ‘Evet Üstad’ım’ dedi. Üstad’ımız, ‘Allah rahmet eylesin, Allah rahmet eylesin! O çok mübarek bir zattı...’ dedi. Sonra kendi kendine, ‘Kendisinden sonra bir halef bıraktı mı?’ diye konuştu. Az sonra ‘Herhalde bırakmayacak...’ dedi. Onun talebeleri, şakirtleri aynı usulü devam ettiriyorlar. Yarım asır olduğu halde devam etmiş.

“Sami Efendi’nin ziyareti olmuş herhalde?”

“Sami Efendi’nin ziyareti 1952’de olmuş. İstanbul’dayken otele gelmiş. Musa Topbaş Efendi getirmiş zannedersenem...”

“Öyle mi?”

“Musa Efendi hatıralarında anlatıyordu. Mehmet Zahid Efendi’yle de görüşmüşler...”

“Olabilir. O zaman çok zatlar gelmişler.”

“Bir de İstanbul ulemasının sahip çıkması var; 1942 veya 1943’te... Fetva emini Ali Rıza Efendi’nin...”

“Ali Rıza Efendi 1952’de geldiler.”

“Siz Necip Fazıl’ın ziyaretini hatırlıyor musunuz?”

“Hatırlıyorum. O zaman ben Ankara’daydım. Ziyaretini biliyorum. Ben gelmedim, hizmetteydim, Allah kabul etsin, gelemedim.”

“Üstad’ın Eski Said döneminde öyle bir hitabeti var ki... Taburları durduran, Ayasofya’da, Şam’da Emeviye Camii’nde konuşan, etkili bir hatip. Ama daha sonra 1929’da ziyaretine ilk gelen Hulusi Ağabey diyor ki: ‘Ben onun konuşmasını, şivesini anlayamadım!’ Bu nasıl oluyor?”

“Öyle... Vazifedar olduğu için demek ona ihsan ediliyor o zaman. Öyle olabilir. O Risale-i Nur’la neşriyata başlayınca, Risale-i Nur telifi, Risale-i Nur neşri, Risale-i Nur’un okunması yazılması mühim. Belki o konuşması almıyor... Cenab-ı Hakk’ın ihsanı lütfuyla...”

“Mehmet Akif’le ne gibi bir münasebeti var acaba?”

“Üstad’ımız derdi ki: ‘Mehmet Akif, o zaman ne söylesem kabul ediyordu.’ Hatta İzmirli İsmail Hakkı var. O, Üstad’ın yazdığı İşaratü’l-İ’caz için ‘anlaşılmıyor’ tenkidinde bulunmuş da, Akif de demiş ki: ‘Onu anlasa kendine âlim desin!’ Yani ‘Bediüzzaman’ın ilmi o kadar yüksektir ki, onun eserini anlayabilse kendine âlim desin’ buyurmuş. Üstad’tan nakil...”

“Elmalılı Hamdi Yazır’la alâkalı bir şey buyurdu mu Üstad’ımız?”

“Onun tefsirini takdir ederdi. Amma Ahmet Hamdi Akseki’yi sorarsan, Üstad’ımız ona iki takım külliyyat gönderdi. 1950’nin başlarında... Bu fakirle gönderdi. Birini Ahmet Hamdi Akseki’nin şahsına, bir takım da müşavere kuruluna... Onu gittim, takdim ettim ben. Hatta kütüphaneye beraber koyduk Ahmet Hamdi Akseki Hazretleriyle... Aksekili dedi ki: ‘Ben daha Abdülmecit gibi âlim görmedim!’ O zaman Abdülmecid (Üstad’ımızın biraderi) Ürgüp müftüsüydü. Takdir etmiş demek ki... ‘Artık Abdülmecit böyle olursa, Üstad’ın ilmi ölçüye, mikyasa gelmez. Onun ilmi vehbîdir’ demişti.

“Bir de Ankara’da 25 sene Millî Müdafaa Müftülüğünde de bulunan Osman Nuri Efendi’nin mektubu var. Osman Nuri Efendi’nin gelen çok ziyaretçisi vardı. Biz 1950’de onunla görüştük. Mesela o zamanki Askerî Yargıtay başkanı, onun müridiydi... Böyle en yüksek makamda olanlara çekinmeden söylerdi. Osman Nuri Efendi; ‘Bu asrın şeyh-i ekber Muhyiddin Arabî’si, Şah-ı Nakşibendi-i Kudsi’si ve Sultan Ab-

dülkadir'i Bediüzzaman'dır' derdi. İşte bu Osman Nuri, büyük bir âlim, hem de tarikat şeyhi. Nakşî şeyhlerinden bir zat... Bu bir misal...

"Bütün Osmanlı'da yaşamış olan zatlar, mütefekkirler, edipler, Üstad'ı takdirle yâd etmişler. Yani kemalâtın bütün safhalarında, envaında Üstad en ileri mertebededir. Mazinin bütün güzelliklerini, mazide olan evliya ve asfiyanın, ediplerin ve muhakkiklerin umum şeylerini kendinde toplamış. Bir cemaat manasındaydı kendisi. Hizmeti de gösteriyor bunu... Risale-i Nur bugün bütün yeryüzünde ehl-i hak ve hakikatin mergubu olmuş. Onlar böyle takdirle yâd ediyor. Demek hiçbir meşrebi, kimseyi incitmemiş... Kuran'daki camiiyet-i mana var ya, Üstad ona tam bir müfessir olmuş; Nur Külliyyatı buna bir delildir."

"Üstad lâtife yapar mıydı?"

"Evet, yapardı. Ama hikmetli lâtifelerdi hep..."

"Ceylan ağabeyle lâtifeleşirmiş herhalde daha çok, böyle hatırladığınız var mı?"

"Kürdoğlu' derdi ona. Zübeyir Ağabeye 'Zübab' derdi. Bana 'Sofi feylesof' derdi Bayram'a 'Kore kahramanı' derdi."

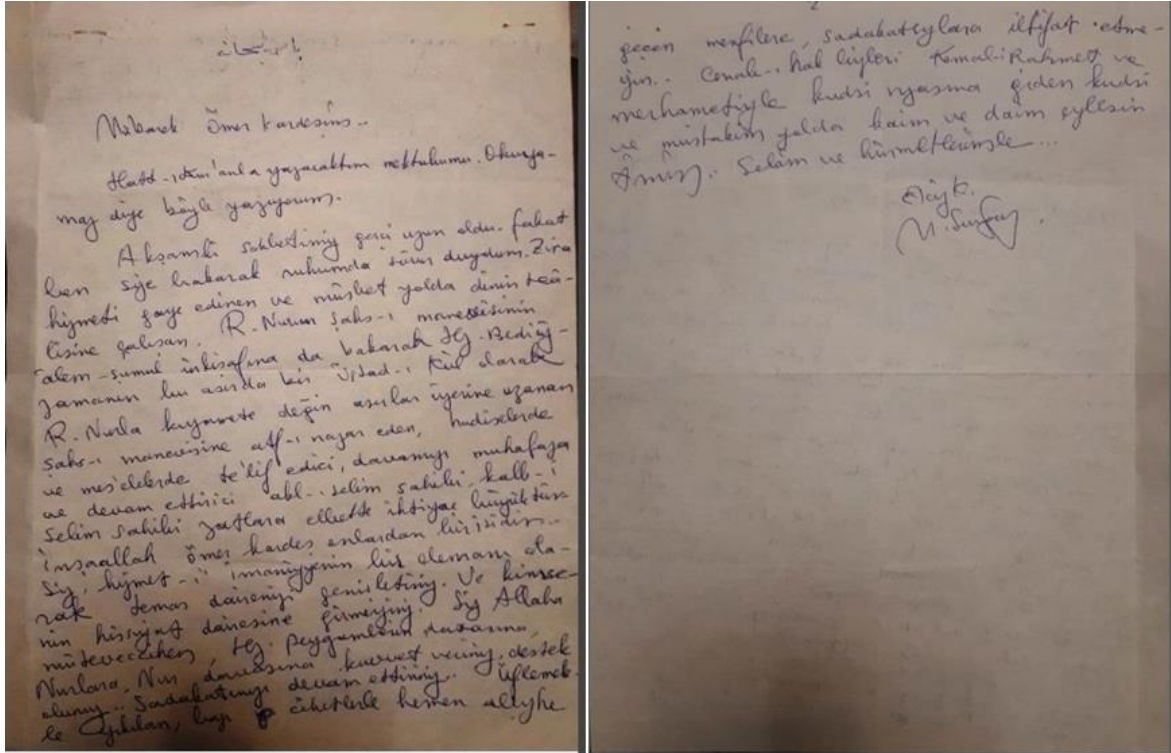
"Bir de sizin Samsun hapsinde İbrahim Hakkı Hazretlerinin Marifetname'sini okumayla ilgili bir hatıranız var. Marifetname'de riyazet bahislerini okuyup riyazet yapmaya başlayıp, Üstad'a söylemişsiniz herhalde, 'hizmet etmek için riyazet lazım' diye."

"Risale-i Nur'un hakaikine aşına olmak için riyazet etmek gerekir, değil mi Üstad'ım?' dedim. Üstad da aynen böyle, 'Kardeşim! Talebe-i ulûmun uykusu da ibadettir. Nur talebeleri ise talebe-i ulûmun yüksek kısmındadırlar' demişti."

"Son olarak bir şey sormak istiyorum: Gümüşhanevî Hazretlerinin tertip ettiği Mecmuatü'l-Ahzab adlı evrad kitabını 15 günde bir tekrar edermiş, deniyor?"

"Onu da Eski Said döneminde Erek Dağı'nda yapmış. Bizim zamanımızda yapmazdı, arada bir bakardı..."

SUNGUR AĞABEYİN BİR MEKTUBUNUN YAZILIŞ SEBEBİ VE HİKÂYESİ:

Bismihî subhanehu

Mübarek Ömer Kardeşim...

Hatt-ı Kur'anla yazacaktım mektubumu, okuyamazsın diye böyle yazıyorum.

Akşamki sohbetimiz gerçi uzun oldu. Fakat size bakarak ruhumda sürur duydum. Zira hizmeti gaye edinen ve müsbet yolda dinin teâlisine çalışan, R.Nurun şahs-ı mânevîsinin âlem şûmül inkişafına da bakarak, Hz. Bediüzzamanın bu asırda bir Üstad-ı küll olarak, R.Nurla kıyamete değin asırlar üzerine uzanan şahs-ı mânevîsine atf-ı nazar eden, hâdiselerde ve mes'elelerde te'lif edici, davamızı muhafaza ve devam ettirici akl-ı selim sâhibi, kalb-i selim sahibi zatlara elbette ihtiyaç büyüktür. İnşallah Ömer kardeş onlardan birisidir...

Siz, hizmet-i îmanîyenin bir elemanı olarak temas dâirenizi genişletiniz. Ve kimsenin hissiyat dâiresine girmeyiniz. Siz Allah'a müteveccihen, Hz. Peygamberin davasına, Nurlara, Nur davasına kuvvet veriniz, destek olunuz.. sadakatınızı devam ettiriniz.. üflemeyle yıkılan, bazı cihazlarla hemen aleyhe geçen menfilere, sadakatsızlara iltifat etmeyin..

Cenab-ı Hak bizleri Kemâl-i Rahmet ve merhametiyle kudsî rızasına giden kudsî ve müstakim yolda kaim ve daim eylesin. Âmin.. Selâm ve..

İmza

Mustafa Sungur

O gece Sungur ağabeyle uzunca bir sohbetimiz oldu...

1974 senesinde Zonguldak'ta bir yıllık genç bir öğretmenim. Mustafa Sungur Ağabey Zonguldak'a geldi. Zaten sıkça uğrardı. Akşam saatlerinde halen hayatta olan Zonguldak hizmetlerinin öncülerinden Sabri Ünal ağabeyin evdeyiz. Yine hayatta olan ilklerden Süleyman Tanrıöver ağabey ve halen hayatta mı bilmiyorum, Marangoz Cemal Ağabey de vardı. Başkaları da vardı, onlar kimdi hatırlayamıyorum. Ders yapıldı... Dersten sonra az sayıda cemaat kaldı, tahminen beş/altı kişi kadar. O gece Sungur ağabeyle uzunca bir hizmet mütalâamız oldu. O yıllar içtimai meselelerin tartışmaya başlandığı bir dönemdi.

Şimdilik sohbetimizin ayrıntılarını yazmanın doğru olmayacağını düşünüyorum...

Bir soru üzerine, Sungur Ağabey Hz. Üstad'ın üç hayat dönemi olduğunu; Eski Said, Yeni Said ve 1950'den sonra Üçüncü Said döneminin başladığını önemle anlattı. Ve sordu: "Üstad'ımız Kastamonu Lâhikasında diyor ki; 'Bulduğum ilin valisi, iki mebus ve Başvekil ve Reisicumhurdan başka kimseyi tanımıyorum, Euzubillahimineşeytanıvessiyaseti' diyor. 1950'den sonra yazdığı Emirdağ Lâhikası mektuplarında ise; 'İslam Kahramanı Adnan Menderes', 'Menderes ve Tevfik İleri ile görüşmek için Ankara'ya geldim diyor ve gidiyor.' 'Ve Üstadımız tek tek parti isimlerini mektuplarında yazarak tahlil ediyor', 'Menderes'in Konya nutkunu kitaplarına alıyor, Demokrat Nur Talebeleri diyor ve hakeza..." Sungur Ağabey devamında dedi ki: "Burada zahiren bir tezat var gibi, şimdi ne yapacağız?" "Sen söyle Ömer!" dedi bana. Tabi şaşırdım kaldım, cevap veremedim. Çünkü Hz. Bediüzzaman'ın 3. Said dönemine ait son mektuplarını pek okumuyorduk o zamanlar. Belki şimdi de öyle...

Sungur Ağabey sorduğu soruya kendisi cevap verdi: "Kardeşim, Risale-i Nur'daki bütün düsturlar kıyamete kadar bakidir. Onlar hiç eskimez... Üstadımızın 1950'den sonraki bazı içtimai mektupları, bildiğiniz manada siyaset değildir. Vatan, millet, Kur'an, İslamiyet ve insanîyet namına Süfyanizme karşı, az da olsa, hatalarıyla beraber kapı aralayan bir partiye (Demokrat Parti) ve Menderes'e sahip çıkma manasındadır. Bu adi siyaset değildir."

Sungur Ağabey kendi sorduğu sorunun asıl cevabını, en son cümlesinde şöyle tamamladı: "Kardeşler unutmayalım, şimdi Üstadımızın Kastamonu devrini değil; daha çok Üçüncü Said dönemine benzer bir içtimai hayatta yaşıyoruz."

O gece çok sıkıntılı dakikalar yaşamıştım. Sungur Ağabey bunu anlamış ve bu acizde bazı saplantılar görmüştü ki, sabahleyin Sabri Ünal ağabeye hem teselli, hem de ufkunu aç manasında bir mektup yazıp bırakmış. İşte mektubun yazılış hikâyesi özetle böyle...

O zaman bu mektuptan aldığım mesaj şu olmuştu:

“Sadakatine devam et, fakat biraz gözünü aç... Dar bir dairede kalarak hissî olarak değil de, temas daireni genişleterek umumi ahvale ve muktezayı hâle göre hareket etmesini öğren. Sadakatsizlere taviz vermeden, Risale-i Nur’un tarzının muhafazasını menfice değil de müspet şekilde te’lif edici, akl-ı selim, kalb-i selim olarak devam et. Hiç kimsenin hissiyatına alet olma...” Elhak bu mektupta bugün de aynı mesajları görüyorum. Şahsen o tarihten beri buna mümasil sıkıntılarımda aklıma hep bu mektup gelir ve istikametimi düzeltirim.